

Ковальов Андрій Вікторович

Стратегічні військово-політичні комунікації в контексті протидії інформаційній агресії: інституційно-організаційне удосконалення в країнах ЄС та НАТО

УДК 327.340

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-5.6>

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Ковальов Андрій Вікторович
кандидат політичних наук,
речник Генерального штабу ЗСУ,
докторант кафедри політології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-1081-3024

Розглядаються організаційно-планувальні заходи, актори та інститути, які здійснюють моніторинг аналіз та вироблення рекомендацій щодо поведінки урядів та військового сектору в умовах ворожих маніпуляцій. У цьому контексті стратегічний рівень військово-політичних комунікацій актуалізується в рамках завдань уточнення інституційних форм координації дій так і в рамках змінного наповнення інформаційних повідомлень. В статті проаналізовано підходи до стратегічних комунікацій, прийняті сучасними міжнародними й національними організаціями (зокрема, ЄС, НАТО), підкреслено особливості поєднання оборонних та проактивних заходів. Зазначено про необхідність сприяння всебічному розумінню ворожих наративів та розробку контрповідомлень, які підтримують прозорість та достовірність. Наголошено, що суспільний вимір є критично важливим, оскільки стратегічні комунікації спираються не лише на повідомлення «згори донизу», але й на розширення можливостей громадян розпізнавати дезінформацію та чинити їй опір навіть на рівні особистих публікацій або реакцій в мережі Інтернет. Виявлено значення цілісного підходу, який ЄС застосовує на основі поєднання регуляторних заходів, інституційної координації та державно-приватного партнерства. Обґрунтовано, що підхід ЄС щодо протидії деструктивним повідомленням також включає цілеспрямовані законодавчі ініціативи. Проаналізовано розробку НАТО та ЄС показників та аналітичних інструментів для оцінки масштабів, впливу та динаміки дезінформаційних кампаній. Встановлено, що організаційні інновації охоплюють технологічні досягнення, платформи для співпраці та креативні методи комунікації. Виявлено особливості планування протидії дезінформації на тривалий період, потреби в ревізії національних ресурсів та інтеграції цивільних установ до військово-стратегічних комунікаційних кампаній. Розкрито значення вироблення цілісної військово-політичної стратегії протидії дезінформації, яке потребує інтеграції зусиль не лише на рівні між державами в контексті обміну інформацією, але й синхронізації стратегічної військово-політичної комунікації. Зроблено висновок, що для сучасної України в умовах боротьби з росією вкрай важливим є планування військово-політичних комунікацій з встановленням чітких цілей і завдань, а також дією на випередження.

Ключові слова: стратегічні комунікації, військово-політична комунікація, дезінформація, політичний консенсус, політичні інститути, військово-цивільна співпраця, медіаграмотність.

Постановка проблеми. В умовах інтенсивного інформаційного впливу країни-агресора з метою підризу політичної довіри єдності та згуртованості сучасних демократій постає питання ефективної військово-політичної протидії. Сучасні актори та інститути, які здійснюють моніторинг аналіз та вироблення рекомендацій щодо поведінки урядів та військового сектору в умовах ворожих маніпуляцій та інвазій потребують координації та вироблення спільних алгоритмів для дії на тривалий період. Сучасна Україна продемонструвала здатність формувати гнучкі військово-політичні комунікаційні заходи, акції та стратегії, спрямовані як на захист внутрішнього інформаційного поля, так і на зовнішній вплив. Стратегічний характер ворожої деструктивної дезінформації вимагає методів та засобів протидії, які не обмежуються суто технічними заходами. Ідеться про спільні політико-комунікаційні платформи публічних консультацій, формування єдиного демократичного наративу, розробки переконливих версій подій та ситуацій, заснованих на фактах та раціональних судженнях.

Інтеграція інститутів та органів військово-політичної комунікації на міжнародному рівні вимагає ревізії національних підходів та встановлення шляхів модернізації. В основі цих дій має бути покладена політична згода та компроміси, які будуть усувати напругу між державами в контексті їх попереднього історичного досвіду. Стратегічний рівень військово-політичних комунікацій актуалізується як в контексті уточнення інституційних форм координації дій, так і в рамках змінного наповнення інформаційних повідомлень. Також на часі розгляд значення військових та цивільних структур в контексті формування стратегічної військово-політичної співпраці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні науковці активно розробляють специфіку деструктивного інформаційного впливу та методи протидії. Зокрема, А. Раджі, та А. Олаворе, А. Мустафа та Дж. Джозеф, пропонують вичерпний огляд інтеграції штучного інтелекту, машинного навчання та аналізу даних для покращення заходів кібербезпеки [9]. М.Сенк та Н. Хайнек досліджують спільні зусилля між НАТО та ЄС щодо протидії інформацій-

ній війні, пропонуючи нову модель «циркуляторного інституціоналістського» підходу, яка наголошує на волюнтаризмі експертів та динамічній інституційній взаємодії [10]. Б. К. Сміт, досліджує політичну динаміку у військових коаліціях, зосереджуючись на тому, як обмін інформацією та управління нею впливають на стабільність та ефективність коаліції [11]. При цьому слід звернути увагу на комплексні політичні організаційно-інституційні зусилля ЄС та НАТО щодо протидії дезінформації на стратегічному рівні.

Метою статті є виявлення особливостей стратегічних військово-політичних комунікацій в умовах протидії різновекторній ворожій агресії в інформаційному просторі. Завданням статті є з'ясування концептуальних напрямків інституційного оновлення військово-політичних комунікацій демократичних країн.

Методи дослідження. Основними методами дослідження є інституційний та організаційний аналіз форм кооперації структур стратегічної комунікації. Також у статті задіяні системний підхід та структурний аналіз у рамках розкриття особливостей рис та умов прояву військово-політичної комунікації в умовах дезінформаційних загроз.

Виклад основного матеріалу. Стратегічні комунікації країн НАТО та ЄС у боротьбі з дезінформацією є критично важливим та багатоскладовою політикою, спрямованою на захист демократичних цінностей, підтримку громадської довіри та забезпечення безпеки у дедалі складнішому інформаційному середовищі. Як конкретний ілюстративний кейс Марі Едер (генерал-майор у відставці армії США та експерт зі зв'язків з громадськістю та стратегічних комунікацій) наводить нещодавній приклад, згідно з яким у 2024 році кіберкомандування армії США розпочало комплексні зусилля з управління інформаційною перевагою командування, активувавши новий підрозділ – Загін інформаційної переваги театру військових дій (TIAD). Цей підрозділ та додаткові TIAD мають бути повністю оперативно функціонувати у 2026 фінансовому році та діяти на кожному театрі військових дій. Наведені зусилля покликані забезпечити стратегічну перевагу у застосуванні інформації, оскільки наші супротивники продовжують демонструвати свої потужні та далекосяжні можливості в інформаційній сфері. Союзники США також досягли успіхів не лише у виявленні дезінформації, але й у посиленні зусиль щодо забезпечення потужних стратегічних комунікацій [3].

Дезінформація, яка визначається як навмисне поширення неправдивої або оманливої інформації з метою обману, маніпулювання або дестабілізації, стала значною загрозою політичній та соціальній єдності західних демократій [2]. Країни НАТО та ЄС визнали необхідність розробки надійних рамок стратегічних комунікацій, які не лише протидіють

дезінформації, але й підвищують інституційну стійкість та обізнаність громадськості в умовах концентрованого ворожого інформаційного впливу [2]. М. Едер доречно вказує, що російський уряд надзвичайно вправний у стратегічній комунікації, використовуючи політичні технології. Це стосується тактики та методів, які не лише намагаються вплинути на громадську думку в політичній сфері, але й продовжують сіяти розкол у всій культурі та суспільстві США з метою підризу демократичних інституцій. Політичні технології використовують інструменти, подібні до тих, що були настільки ефективними під час Другої світової війни, але з додаванням високо-технологічних платформ доставки вони стають ще більш всеохоплюючими та руйнівними. Соціальні мережі, блоги, фальшиві новинні агентства та інші заповнюють медіапростір витонченою пропагандою, дезінформацією та оманливими історіями та зображеннями, фальшивими відеокліпами тощо. Ферми тролів та процес відмивання інформації стають дедалі витонченішими та наполегливішими у руйнуванні самої тканини суспільства, залишаючи після себе лише нитки [3].

Центральним в інституційно-організаційних зусиллях країн ЄС та НАТО є розуміння того, що дезінформація – це не просто комунікаційний виклик, а багатовимірне питання безпеки, що вимагає скоординованої, адаптивної та інноваційної відповіді [2]. Підхід до стратегічних комунікацій, прийнятий сучасними міжнародними й національними організаціями, підкреслює поєднання оборонних та проактивних заходів, інституційну координацію та інтеграцію нових технологій та методологій для ефективного реагування на підступну тактику дезінформаційних кампаній. У цьому контексті М. Едер посиляється на безліч прикладів відмивання інформації, пов'язаних з російським вторгненням в Україну. Зазвичай вони стосуються неправдивої історії, яку повторює каскадна кількість інших джерел, доки походження не буде приховано, а зростаюча кількість пов'язаних історій надасть оригіналу більше легітимності. Одним із таких прикладів є стаття російських державних ЗМІ, в якій стверджується, що США використовуватимуть заражених птахів як частину кампанії біологічної війни. Історія повторювалася, доки кінцевим результатом не стала плутанина щодо того, що було правдою, а що ні. За словами політичної теоретики Ганни Арендт, «Постійна брехня, якщо її не контролювати, неминуче скидає всі стандарти цінностей... результат полягає не в тому, що ви вірите в брехню, а в тому, що ніхто більше ні в що не вірить» [3].

Організаційно-інституційні рамки стратегічних комунікацій НАТО ґрунтуються на її основній місії колективної оборони та кризового менеджменту, яка поширюється на інформаційну сферу. Інноваційний підхід Альянсу включає підвищення ситуаційної обізнаності шляхом обміну розвід-

увальними даними, розробку механізмів швидкого реагування на нові дезінформаційні загрози та сприяння стратегічним партнерствам з державами-членами та зовнішніми суб'єктами, такими як медіа-організації та компанії-розробники інформаційних технологій [8]. Дослідник з Університету Вандербільта Бредлі Сміт висуває слушне запитання: коли дипломатичне спілкування може сприяти військовій співпраці? Він аналізує формальну модель, в якій держави можуть формувати коаліції для війни, але не впевнені в готовності партнера до боротьби. Вчений продемонстрував, що стимули до брехні найбільші, коли потенційні партнери по коаліції домовляються про те, як врегулювати суперечку. Крім того, для вченого важлива аудиторія спілкування. Спілкування між військовими партнерами є достовірним лише тоді, коли воно відбувається приватно, поза полем зору спільного ворога. У сукупності результати показують, що неоднорідність уподобань та секретність необхідні для достовірного спілкування між військовими партнерами. У розширенні я показую, що наявність додаткових платежів посилює труднощі спілкування. Теоретичні результати забезпечують основу для розуміння спостережуваної різниці в успіху докризової дипломатії серед потенційних членів коаліції [11].

Центр передового досвіду стратегічних комунікацій НАТО, що на даний час базується в Латвії [7], є прикладом організаційно-інституційної спрямованості на боротьбу з дезінформацією шляхом проведення досліджень, розробки передового досвіду та навчання персоналу методам стратегічних комунікацій. Ця діяльність сприяє всебічному розумінню ворожих наративів та дозволяє розробляти контрповідомлення, що підтримують прозорість та достовірність. Згідно з керівним документом Корпусу Морської піхоти США щодо висловлювання політичної позиції діючими військовими, чинні військовослужбовці можуть висловлювати особисті погляди з питань, які не сприяють успіху чи невдачі партійного політичного кандидата чи партії. Вони повинні бути обережними, щоб уникнути будь-якої видимості підтримки конкурентних політичних сил Міністерством оборони [5].

Не менш важливим є акцент НАТО на підвищенні стійкості суспільств шляхом сприяння медіаграмотності, підтримки незалежної журналістики та заохочення критичного мислення серед громадськості. Цей суспільний вимір є критично важливим, оскільки стратегічні комунікації спираються не лише на повідомлення «згори донизу», але й на розширення можливостей громадян розпізнавати дезінформацію та чинити їй опір навіть на рівні особистих публікацій або реакцій в мережі Інтернет [13]. Як свідчать керівні документи морської піхоти США, якщо сайт/публікація в соціальних мережах ідентифікує військовослужбовця як такого, що

перебуває на дійсній службі, то в записі має бути чітко та помітно зазначено, що висловлені погляди належать лише особі, а не Міністерству оборони чи Корпусу морської піхоти. Оскільки дійсний військовослужбовець не може брати участь у партійній політичній діяльності, він не може публікувати або створювати прямі посилання на політичну партію, кандидата, кампанію чи справу. Така діяльність є аналогічною розповсюдженню літератури від імені цих організацій, що заборонено відповідним нормативним посиланням [5].

У сучасному Європейському Союзі боротьба з дезінформацією вбудована в більш широкі рамки цифрового управління, політики безпеки та демократичної згуртованості. ЄС застосував цілісний підхід, який поєднує регуляторні заходи, інституційну координацію та державно-приватне партнерство. Європейська служба зовнішніх дій (ЄЗД, дипломатична служба ЄС) відіграє ключову роль через свою Робочу групу East StratCom, яка контролює та викриває дезінформаційні кампанії, особливо ті, що походять від іноземних суб'єктів [14]. Ця робоча група регулярно готує звіти, перевіряє інформацію та надає державам-членам та громадськості ресурси для перевірки фактів. Проте в країнах НАТО наявні тенденції адміністративного регулювання поведінки чутливих груп громадян в умовах зростання кіберзагроз.

Зокрема, національні регламенти поведінки в Інтернет-середовищі наголошують на етичних аспектах індивідуальної цифрової поведінки. Згідно з чинними рекомендаціями Корпусу морської піхоти США, військовослужбовці можуть додавати до друзів або вподобати сторінку в соціальних мережах або слідкувати за обліковим записом у соціальних мережах політичної партії чи кандидата від партії, кампанії, групи чи справи. Однак чинні військовослужбовці не повинні займатися діяльністю щодо облікових записів цих організацій у соціальних мережах, яка б являла собою політичну діяльність. Це включає пропозицію іншим додавати до них лайки, дружити з ними або слідкувати за політичною організацією; це також включає пересилання електронною поштою запрошень або прохань від цих організацій іншим. Окрім посилання за пунктом (а), члени активної служби підпадають під обмеження, передбачені Спільним регламентом з етики та правилами, що регулюють використання державних ресурсів та урядових комунікаційних систем, таких як електронна пошта та використання Інтернету [5].

Підхід ЄС щодо протидії деструктивним повідомленням також включає законодавчі ініціативи, зокрема такі, як закон ЄС «Про цифрові послуги» [6], метою якого є притягнення онлайн-платформ до відповідальності за поширення шкідливого контенту, включаючи дезінформацію. Політико-інституційний вимір колективної протидії дезін-

формації та ефективності стратегічних комунікацій є складним, але важливим компонентом, який все ще перебуває в процесі становлення. Тому колишній канадський військовий і співробітник штаб-квартири НАТО в Брюсселі Б. Будро на основі авторського аналізу критично називає основний механізм управління стратегічними комунікаціями (правління, яке в кращому випадку збирається щоквартально) слабким і недостатнім для потреб. Функція зв'язків з громадськістю «хитається під вагою» безперервного оперативного темпу з його нескінченними вимогами та шкодою від ініціативи військових стратегічних комунікацій, закритої колишнім головнокомандувачем Джонатаном Венсом у листопаді 2020 року. Немає ані політики стратегічних комунікацій, ні доктрини, ні початкової директиви для формування необхідних змін – через сім років після того, як CAF почали працювати саме над цим [1].

Як НАТО, так і ЄС розробили чіткі показники та аналітичні інструменти для оцінки масштабів, впливу та динаміки дезінформаційних кампаній. Ці вимірювання включають насамперед кількісні дані (зокрема, обсяг дезінформаційних повідомлень, статистику охоплення та залученості в соціальних мережах, а також якісний аналіз наративних тем та сегментації аудиторії тощо) [8]. Проте Б. Будро вважає, що відповідна політика демократичних країн в обороні серйозно застаріла, повноваження та обов'язки розпорошені, існує мало механізмів для надання керівництва для функцій, пов'язаних з інформацією, а організація залишається алергічною на зовнішні поради та нагляд. Гарна новина полягає в тому, що з майже 1000 посадами, пов'язаними зі зв'язками з громадськістю, можлива значна кількість якісного контенту, тому покращення результатів значною мірою є проблемою структури, управління, керівництва та розподілу ресурсів, а не проблемою кількості ресурсів; принаймні, у зв'язках з громадськістю [1].

Інтеграція штучного інтелекту та алгоритмів машинного навчання розширила можливості виявлення закономірностей та нових тенденцій у режимі реального часу, що дозволяє своєчасно та цілеспрямовано реагувати [9]. Б. Будро наводить низку слушних рекомендацій щодо ефективнішої комунікації в сфері національної безпеки. Зокрема, генеральний аудитор повинен провести аудит ефективності комунікаційної функції федерального уряду, щоб визначити, чи відповідає ця можливість меті сучасного інформаційного середовища та наших майбутніх потреб. Якщо ні, то чому; як отримати кращу віддачу від вкладених інвестицій; та визначити, які установи та юрисдикції особливо добре справляються в цій сфері та чому. Це є ключовим для розуміння поточної базової лінії, для початку прокладання шляху вперед та оцінки прогресу [1].

Крім того, організаційно-інституційне удосконалення військово-політичної комунікації поширюється на оцінку успіху комунікаційних стратегій. Воно включає моніторинг громадської думки, рівня довіри до інституцій та поширення контрнарративів. Для вдосконалення тактики обміну повідомленнями, виявлення вразливостей та адаптації до змін у інформаційному середовищі створюються науково обґрунтовані цикли зворотного зв'язку [10]. Постійна оцінка гарантує, що стратегічні комунікації залишаються актуальними та ефективними в умовах постійно мінливого середовища.

Інноваційні практики боротьби з дезінформацією відіграють дедалі більш важливу роль у стратегіях НАТО та ЄС. Ці інновації охоплюють технологічні досягнення, платформи для співпраці та креативні методи комунікації [12]. При цьому заходи потребують значних ресурсів та матеріального забезпечення. У цій сфері Б. Будро радить розробити серйозну міжурядову ініціативу для розвитку, забезпечення та зростання нових можливостей та сталого потенціалу в громадянському суспільстві, некомерційних організаціях, університетах, ЗМІ та аналітичних центрах, щоб бути більш поінформованими про інформаційний простір. Ці інвестиції повинні становити близько 100 мільйонів доларів на рік протягом 12 років (а не запропоновані 10 мільйонів доларів протягом п'яти років у попередньому бюджеті) – або те, що DND втратив у затверджених коштах лише минулого року [1].

У сучасний період спроможність центрів стратегічної комунікації ЄС та НАТО швидко виявляти та нейтралізувати дезінформацію покращилася на основі технологічно використання аналітики великих даних, обробки природної мови та інструментів виявлення дипфейків. Звідси Б. Будро слушно зазначає, що модель формування сил для інформаційних можливостей військових, конструкція, побудована для доінтернетної холодної війни, потребує змін. Це означає перепрофілювання інформаційних операцій та психологічних операцій та створення більш потужних оперативних комунікаційних можливостей, які є спільними (не лише одного виду), інтегрованими (військовими та цивільними) та базуються на регулярних силах, доповнених резервістами [1].

Отже, організаційно-інституційні зусилля країн НАТО та ЄС у сфері стратегічних комунікацій характеризуються комплексним, адаптивним та інноваційним підходом, який поєднує оборонні та проактивні заходи, інституційну координацію та постійну оцінку [12]. Ці стратегії відображають визнання складної та постійно мінливої природи дезінформації як загрози безпеці суспільства. Б. Будро справедливо наголошує, що функцію урядових військово-політичних комунікацій потрібно значно переосмислити. З часом чинна модель перетворилася з «максимального розкриття з міні-

мальною затримкою» та «вся інформація є несекретною, якщо не доведено інше» на ситуацію, ближчу до «мінімальне розкриття з максимальною затримкою» та «вся інформація є секретною, якщо не доведено інше». Додатковий контекст, перспектива та активна участь громадськості в роботі політики допоможуть підвищити обізнаність та краще зрозуміти проблеми та виклики, зміцнюючи довіру до того, що уряд та установи принаймні докладають добросовісних зусиль [1].

При цьому використання технологічних досягнень реалізується через сприяння партнерству та розширення можливостей сучасних демократій. На основі медіапроєкції та прозорості комунікації НАТО та ЄС працюють над підтримкою демократичної стійкості та збереженням цілісності інформаційного середовища. Поточні виклики вимагають постійної концентрації, гнучкості та креативності для вирішення нових загроз та забезпечення того, щоб стратегічні комунікації залишалися наріжним каменем колективної безпеки та демократичного управління.

Висновки. Таким чином, модернізація інституційної та змістовної основ стратегічної військово-політичної комунікації сучасних демократій має багато важливих рівнів. Наявність профільних установ стратегічного комунікування на глобальну аудиторію (так званих «Страткомів») стала першим кроком до усвідомлення військово-політичним керівництвом країн НАТО масштабів небезпеки російської дезінформації та інформаційних маніпуляцій інших деструктивних міжнародних акторів.

Вироблення цілісної військово-політичної стратегії протидії дезінформації потребує інтеграції зусиль не лише на рівні між державами в контексті обміну інформації, але й інституційної синхронізації стратегічної військово-політичної комунікації. Йдеться про планування протидії дезінформації на тривалий період, ревізію національних ресурсів та інтеграцію цивільних установ до військово-стратегічних комунікаційних кампаній. Перспективні дії стосовно оновлення підходів до військово-політичної комунікації передбачають нормативні та організаційні дії на регіональному та локальному рівнях, на рівні окремих галузей та організацій. Матеріали рекомендацій щодо поведінки американських військовослужбовців в мережному спілкуванні демонструють, що єдність та стратегічна координація включають регулятивні дії навіть на мікрорівні.

Для сучасної України в умовах боротьби з росією вкрай важливим є планування військово-політичних комунікацій із встановленням чітких цілей і завдань, а також дією на випередження. Також необхідним є формування середовища згуртованості та політичної єдності в умовах протидії агресору з метою розпізнавання дезінформації, масштабування позитивних кейсів спів-

праці та налаштування суспільства на формування інформаційного імунітету. Означення аспекти доречно розглядати в наших подальших наукових розробках.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Boudreau, B. (2022) Army Puts Political Operative in Charge of Public Affairs, Stoking Concerns of Creeping Partisanship https://www.cgai.ca/fixing_strategic_communications_at_national_defence_demands_a_whole_of_government_effort
2. Disinformation: 10 steps to protect yourself and others. European Parliament. (2025) URL:<https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20250603STO28720/disinformation-10-steps-to-protect-yourself-and-others>
3. Eder, M. (2025) Strategic Communication: Key To Deterrence And Defense. URL:<https://warroom.armywarcollege.edu/articles/deterrence-and-defense/>
4. EU-NATO strategic partnership. The Diplomatic Service of the European Union. URL:https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-nato-strategic-partnership_en
5. Guidance on political campaigns and activity. Marines Number: 086/24. URL:<https://www.marines.mil/News/Messages/Messages-Display/Article/3685658/guidance-on-political-campaigns-and-activity/>
6. Heynike F., LL.M. (Stellenbosch), Wipper A.-K. The Digital Services Act – what does it mean for companies? URL:<https://kpmg-law.de/en/the-digital-services-act-what-does-it-mean-for-companies/>
7. NATO Strategic Communications Centre of Excellence URL:<https://stratcomcoe.org/>
8. NATO's approach to counter information threats. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_231905.htm
9. Raji, A. & Olawore, A., Mustapha, A. & Joseph, J. (2023). Integrating Artificial Intelligence, machine learning, and data analytics in cybersecurity: A holistic approach to advanced threat detection and response. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 20. 2005-2024. 10.30574/wjarr.2023.20.3.2741.
10. Šenk, M., & Hynek, N. (2025). NATO/EU synergies against information warfare: a “circulatory institutionalist” model of expert voluntarism. *European Security*, 1–22. <https://doi.org/10.1080/09662839.2025.2566519>
11. Smith B. C. Military Coalitions and the Politics of Information. URL:<https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/711625>
12. Strategic agenda 2024-2029. European Council. URL:<https://www.consilium.europa.eu/en/european-council/strategic-agenda-2024-2029/>
13. Weiß, M, Gollwitzer, M and Hewig, J. (2024) Social influence and external feedback control in humans [version 3; peer review: 2 approved]. *F1000Research*, 12:438 (<https://doi.org/10.12688/f1000research.133295.3>)
14. Why and when was the East StratCom Task Force created? URL:https://www.eeas.europa.eu/eeas/questions-and-answers-about-east-stratcom-task-force_en

Strategic military-political communications in the context of countering information aggression: institutional and organizational improvement in the EU and NATO countries

Kovalyov Andrii Viktorovich

Candidate of Political Science,
Spokesperson of the General Staff
of the Armed Forces of Ukraine,
Doctoral Student at the Department
of Political Science
Taras Shevchenko National University
of Kyiv
Volodymyrska str., 60, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-1081-3024

The article examines organizational and planning measures, actors and institutions that monitor, analyze and develop recommendations regarding the behavior of governments and the military sector in the context of hostile manipulations. In this context, the strategic level of military-political communications is updated within the framework of the tasks of clarifying institutional forms of coordination of actions and within the framework of the variable content of information messages. The article analyzes approaches to strategic communications adopted by modern international and national organizations (in particular, the EU, NATO), emphasizes the features of combining defensive and proactive measures. The need to promote a comprehensive understanding of enemy narratives and develop counter-messages that support transparency and credibility is noted. It is emphasized that the societal dimension is critically important, as strategic communications rely not only on top-down messaging, but also on empowering citizens to recognize and counter disinformation, even at the level of personal posts or reactions on the Internet. The importance of the EU's holistic approach, based on a combination of regulatory measures, institutional coordination, and public-private partnerships, is highlighted. It is argued that the EU's approach to countering destructive messages also includes targeted legislative initiatives. The development of indicators and analytical tools by NATO and the EU to assess the scale, impact, and dynamics of disinformation campaigns is analyzed. It is established that organizational innovations encompass technological advances, platforms for collaboration, and creative communication methods. The specifics of planning for countering disinformation over the long term, the need for a review of national resources, and the integration of civilian institutions into military-strategic communication campaigns are identified. The importance of developing a comprehensive military-political strategy to counter disinformation is revealed, which requires the integration of efforts not only at the level between states in the context of information exchange, but also the synchronization of strategic military-political communication. It is concluded that for modern Ukraine in the context of the fight against Russia, planning military-political communications with the establishment of clear goals and objectives, as well as preemptive action, is extremely important.

Key words: strategic communications, military-political communication, disinformation, political consensus, political institutions, military-civilian cooperation, media literacy.

Дата першого надходження рукопису до видання: 29.10.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 25.11.2025
Дата публікації: 15.12.2025